

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ИЗСЛЕДВАНИЯ ПО НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ И ОТБРАНА

ул. "15 Ноември", 1040 София, ☎ (+359) 2 988-54-74, <http://www.cnsdr.bas.bg>, e-mail: office@cnsdr.bas.bg

ОТЧЕТ

**ЗА ОРГАНИЗАЦИОННАТА И ФИНАНСОВАТА
ДЕЙНОСТ НА ЦЕНТЪРА ЗА ИЗСЛЕДВАНИЯ ПО
НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ И ОТБРАНА ЗА
2014 ГОДИНА**

ДИРЕКТОР:

.....
чл.-кор. Стефан Хаджитодоров

София
януари 2015 г.

Съдържание:

1.	Проблематика на ЦИНСО-БАН през 2014 година	3
1.1.	Преглед на изпълнението на целите /стратегическа и оперативни/ и оценка на постигнатите резултати в съответствие с мисията и приоритетите на звеното, утвърдени от ОС на БАН при структурните промени през 2010 г.	3
1.2.	Връзка с политиките и програмите от приетите от ОС на БАН на 23.03.2009 г. "Стратегически направления и приоритети на БАН през периода 2009-2013 г."	5
1.3.	Извършвани дейности във връзка с точка 1.2.	5
1.4.	Полза / ефект за обществото от извършваните дейности ...	6
1.5.	Взаимоотношения с институции.....	6
1.6.	Общонационални и оперативни дейности, обслужващи държавата	6
1.6.1.	Практически дейности, свързани с работата на национални правителствени и държавни институции, индустрията, енергетиката, околната среда, селското стопанство, национални културни институции и др.	6
1.6.2.	Проекти, свързани с общонационални и оперативни дейности, обслужващи държавата и обществото, финансирани от национални институции (без Фонд "Научни изследвания"), програми, националната индустрия и пр.	7
2.	Резултати от научната дейност през 2014 г.	8
3.	Международно сътрудничество на ЦИНСО-БАН	9
4.	Участие на ЦИНСО-БАН в подготовката на специалисти ...	10
5.	Иновационна дейност на ЦИНСО-БАН.....	11
6.	Стопанска дейност на ЦИНСО-БАН и анализ на нейната ефективност.....	12
7.	Състояние и проблеми на ЦИНСО-БАН в издателската и информационната дейност.....	14
8.	Приложения.....	15

1. Проблематика на ЦИНСО-БАН през 2014 година

През 2014 г. ЦИНСО продължи да осъществява своята дейност в съответствие с Устройствения правилник на Центъра и с основните насоки за дейността на специализираните звена в системата на БАН.

Основни направление на работа бяха фокусирани върху:

- Координиране на научното осигуряване на приетата през 2014 г. от Министерския съвет Стратегия за намаляване на риска от бедствия 2014-2020 г.
- Информационно осигуряване на институтите и лабораториите с информация за актуалните потребности на държавните органи и институции в областта на сигурността и отбраната;
- Подготовка и провеждането на работни срещи, свързани с решаването на проблеми в областта на сигурността и отбраната;
- Подготовката и участието в проекти и програми, подпомагащи разширяването и модернизацията на инфраструктурата и капацитета за изследвания в областта на сигурността и отбраната;
- Подпомагане ръководството на БАН в изготвянето на експертни мнения, становища и изказвания в областта на сигурността, отбраната и защитата на населението при бедствия.

1.1. Преглед на изпълнението на целите /стратегическа и оперативни/ и оценка на постигнатите резултати в съответствие с мисията и приоритетите на звеното, утвърдени от ОС на БАН при структурните промени през 2010 г.

В контекста на нарастващия брой бедствия в страната и във връзка с приетата от Министерския съвет през 2014 г. Стратегия за намаляване на риска от бедствия 2014-2020 г. ЦИНСО фокусира своите усилия върху формирането на новия научно-консултативен орган за подпомагане на държавната политика в тази областта. Този нов специализиран орган е Научно-експертната група (НЕГ) към Консултативния съвет за подпомагане на Министерския съвет при формиране на държавната политика в областта на защитата при бедствия. Съставът на НЕГ бе определен със заповед на министъра на вътрешните работи от м.юли 2014 г., а през м.септември с решение на Консултативния съвет при Министерския съвет ЦИНСО-БАН бе определен да изпълнява функцията на секретариат на НЕГ.

Под ръководството на председателя на БАН през м.септември 2014 г. ЦИНСО организира първото заседание на НЕГ, на което бяха взети важни решения за научното осигуряване на държавната политика в областта на защитата при бедствия. В съответствие с тези решения ЦИНСО разработи проект на Правилник на НЕГ и проект на Работна програма за национални научни изследвания в областта на защитата при бедствия за 2015 г. Центърът координира и определянето състава на деветте подгрупи по различни видове бедствия. Разработеният от ЦИНСО проект на Правилник бе обсъден и приет от Консултативния съвет за подпомагане на

Министерския съвет при формиране на държавната политика в областта на защитата при бедствия на редовно заседание през м. септември 2014 г.

През 2014 г. ЦИНСО съвместно със Софийския форум за сигурност организира в БАН три кръгли маси по актуални проблеми на международната сигурност:

- Кръгла маса на тема: „Ситуацията в Украйна и нейното отражение върху сигурността на Република България” (м. април 2014 г.)
- Кръгла маса на тема: Кризата в Украйна: първи изводи и поуки” (юни 2014 г.)
- Кръгла маса на тема: „Кризата в Ирак: предизвикателства за сигурността на Република България” (м. юли 2014 г.)

В тези форуми участваха учени, експерти и представители на всички институции от системата за национална сигурност на Република България. На основата на дискусиите бяха разработени доклади с препоръки до държавните институции относно позицията на Република България по тези най-остри военно-политически кризи за 2014 г.

През 2014 г. ЦИНСО участва като съучредител на гражданско дружество с цел създаване на Клъстер „Наука, Иновации, Сигурност“. В гражданското дружество участват общо 18 партньори – военноремонтните заводи на Министерство на отбраната, висшите военни училища и Военна академия, институти на Българската академия на науките и неправителствени организации. Създаването на Клъстер „Наука, Иновации, Сигурност“ е част от предприетите стъпки за ускоряване на модернизацията на въоръжените сили и преодоляване на забавянето на процесите по придобиване на нови отбранителни способности. Дружеството ще допринесе за реализирането на приетата от Министерски съвет Национална програма „България в НАТО и в Европейската отбрана - 2020“.

През 2014 г. Центърът представи становище по подготвяната Стратегия за киберсигурност на Република България.

През изтеклия отчетен период представители на ЦИНСО участваха и в редица международни и национални конференции и кръгли маси по широк кръг проблеми на сигурността и отбраната.

Експерт от Центъра изпълнява функцията на национален представител в Програмен комитет „Сигурни общества” на Европейската програма за наука и иновации „Хоризонт 2020“.

Визия за развитието на ЦИНСО-БАН и приоритети за периода след 2014 г.

В периода след 2014 г. ЦИНСО трябва:

- Да затвърди своята роля като секретариат на Научно-експертната група (НЕГ) към Консултативния съвет за подпомагане на Министерския съвет при формиране на държавната политика в областта на защитата при бедствия
- Да финализира формирането на консорциум и подаване на проектно предложение по Оперативна програма „Образование и наука за интелигентен растеж”. Целта на предлагания проект е създаването на

Център за компетентност за научни изследвания по защита на населението и критичната инфраструктура в Република България. В консорциума участват девет водещи публични научноизследователски организации, от които шест са звена на БАН.

- Да разшири и укрепне своята инфраструктура и научен капацитет за да може пълноценно да изпълнява своите функции и задачи;
- Да изгради мрежа между научните колективи на БАН и държавната, областна и общинска администрация с цел осигуряване на знания и технологии в областта на сигурността и отбраната;
- Да подпомогне трансфера на знания и технологии към индустрията чрез развитие на технологични офиси и центрове;
- Да подпомага разработването на проекти, финансирани от национални и международни финансови институции, в т.ч. ЕС и участва в търгове и конкурси с цел осигуряване на финансова стабилност на звеното;
- Да съдейства и активно да участва в международното сътрудничество в ЕС и НАТО в областта на своите компетенции;
- Да участва в национални ведомствени и междуведомствени работни групи, на експертно ниво, при разработване на концепции, стратегии и решаване на проблеми в сферата на сигурността и управлението при кризи, бедствия, аварии и катастрофи.

1.2. Връзка с политиките и програмите от приетите от ОС на БАН на 23.03.2009 г. "Стратегически направления и приоритети на БАН през периода 2009-2013 г."

Основната дейност на ЦИНСО е пряко свързана с „*Политика 2: Научен потенциал и изследователска инфраструктура – част от Европейското изследователско пространство, Програма 2.6: Сигурност на държавата и обществото*”. Освен това изпълнявайки хоризонтални координационни дейности в БАН Центърът косвено работи в областите свързани с:

Политика 1: Науката – основна двигателна сила за развитие на националната икономика и общество, базирани на знания -

Програма 1.2: Устойчиво развитие, рационално и ефективно използване на природните ресурси.

Програма 1.5: Информационно, експертно и оперативно обслужване на българската държава и общество.

Политика 2: Научен потенциал и изследователска инфраструктура – част от Европейското изследователско пространство.

Програма 2.2: Изучаване на климата, Земята и Космоса.

1.3. Извършвани дейности във връзка с точка 1.2.

ЦИНСО участва в експертни и консултативни съвети и работни групи, разработващи планови и организационни документи свързани със сигурността и отбраната. Центърът подпомага ръководството на БАН при изготвянето на становища и мнения свързани с проблеми в областта на сигурността и отбраната. ЦИНСО подпомага процесите на иновации и трансфер на технологии; подпомага и

участва в установяването и разширяването на международното сътрудничество и кооперация.

1.4. Полза / ефект за обществото от извършваните дейности

ЦИНСО осигурява научна експертиза в поддръжка на политиката за сигурност и защитата на гражданите и критичната инфраструктура при бедствия в Република България.

1.5. Взаимоотношения с институции

ЦИНСО поддържа активни контакти с основните държавни институции от системата за национална сигурност. На основата на подновения през 2011 г. договор за сътрудничество между Министерство на отбраната и БАН представители на ЦИНСО участват в работната група за изграждане на Център за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия.

ЦИНСО участва активно в създадения от Министерство на отбраната Индустриален форум, чиято цел е да подпомага прилагането на държавната политика за развитие на българската отбранителна технологична и индустриална база. Представители на ЦИНСО участваха и в двете заседания на Индустриалния форум през 2014 г. По време на Индустриалния ден в рамките на Форума през м.октомври директорът на Центъра изнесе доклад на тема: „Научно-изследователски способности на Българска академия на науките в областта на сигурността и отбраната”.

1.6. Общонационални и оперативни дейности, обслужващи държавата

ЦИНСО не извършва непосредствено оперативни дейности, а разработва концептуални и методически документи за оптимизиране на общонационалните оперативни дейности, обслужващи държавата. Методическата дейност на ЦИНСО е най-вече в областта на защита на критичната инфраструктура, управлението при кризи, защита при бедствия и отбранително-мобилизационната подготовка.

1.6.1. Практически дейности, свързани с работата на национални правителствени и държавни институции, индустрията, енергетиката, околната среда, селското стопанство, национални културни институции и др.

Представители на ЦИНСО участват в междуведомствената Работна група № 29 „Гражданска защита” към Съвета по европейските въпроси при Министерски съвет, която се ръководи от министъра на вътрешните работи. Представители на ЦИНСО участват и в Междуведомствената работна група (МРГ) за разработване на проект на План 2015 за изпълнение на Националната програма за защита при бедствия 2014-2018 г.

Представител на ЦИНСО участва в работната група, организирана със заповед на министъра на отбраната за разработване на "Стратегическа визия за развитие на Въоръжените сили до 2035 година "Визия 2035".

1.6.2. Проекти, свързани с общонационални и оперативни дейности, обслужващи държавата и обществото, финансирани от национални институции (без Фонд "Научни изследвания"), програми, националната индустрия и пр.

ЦИНСО няма проекти, свързани с общонационални и оперативни дейности, обслужващи държавата и обществото.

2. Резултати от научната дейност през 2014 г.

В качеството си на специализирано звено ЦИНСО не извършва самостоятелна научна дейност. Специалисти от ЦИНСО подпомагат и участват в съвместни колективи от БАН и университетите в изследвания в областта на сигурността.

3. Международно сътрудничество на ЦИНСО-БАН

Международното сътрудничество на ЦИНСО е насочено към участие в консорциуми по проекти в областта „Сигурни общества” на Програмата на ЕС за научни изследвания и технологично развитие „Хоризонт 2020”.

4. Участие на ЦИНСО-БАН в подготовката на специалисти

С решение №50-І/06.08.2009 на Държавната комисия по сигурност на информацията (ДКСИ), ЦИНСО – БАН е определен за обучаваща организация в областта на защита на класифицираната информация. ЦИНСО е една от 6-те организации които имат това право.

5. Иновационна дейност на ЦИНСО-БАН

Иновационната дейност на ЦИНСО е в рамките на Гражданско дружество „РИСК-СПЕЙС-ТРАНСФЕР”, в изпълнение на проект № BG161PO003-1.2.02-0016-S0001 „Укрепване и разширяване на Офис за трансфер на аеро-космически технологии в областта на защита здравето на гражданите при бедствия”, по ОП “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013, подписан на 27.08.2012г.

Основната цел е прилагане на иновационни идеи и технологии, подобряване на процесите, усвояване на модерни практики и нови продукти, създаване на контакти с местни и чуждестранни фирми, организации, научно-изследователски институции, държавни и местни органи в областта на аеро-космическите технологии и защита на населението.

През отчетната година след проведени тръжни процедури и възлагане на подизпълнители бяха осъществени следните дейности по проекта:

- Създадена е уеб-базирана система за информационно обслужване
- Разработена е Методология за оценка на критичната инфраструктура
- Разработен е прототип на система за мониторинг и наблюдение за управление на кризи на регионално ниво
- Извършена е демонстрация и тестване на нови интелигентни сензори и системи за получаване на геопространствена информация с наземно, аеро и космическо базиране

Офисът участва в дейността на Българската мрежа за технологичен трансфер, която е нов компонент на националната иновационна инфраструктура.

Финалният Отчет по проекта бе представен в Управляващия орган на ОП „Конкурентоспособност” през м.декември 2014 г.

6. Стопанска дейност на ЦИНСО-БАН и анализ на нейната ефективност

1. Осъществяване на съвместна стопанска дейност с външни организации и партньори, поръчки от фирми от страната и чужбина.

ЦИНСО не осъществява стопанска дейност по смисъла на Търговския закон, занаяти, производствена дейност и различни видове услуги, а извършва координационна и научно-изследователска дейност по възложени проблеми и теми.

2. Договори с външни организации по възложени теми: няма

❖ От други (преходен остатък от минали години към 1.1.2014 г.) **8469 лв.**

Кратък анализ на финансовото състояние на ЦИНСО-БАН за 2014 година

За изтеклата 2014 г. Центърът за изследвания по национална сигурност и отбрана осъществява своята финансова дейност от субсидия по утвърден бюджет в рамките на бюджета на БАН и натрупани собствени средства, като положителна разлика от изпълнението на различни договори с външни възложители.

Приоритетно са изплащани трудовите възнаграждения на работещите в Центъра.

Към 31.12.2014 г. ЦИНСО *няма просрочени вземания и задължения.*

1. Обобщени данни

Сумата на прихода за 2014 год. е в размер на 0 лв.

2. Приходи

а. Основен източник на средства за осъществяване дейността на ЦИНСО е трансферът на бюджетна субсидия /43 604 лв./ от бюджета на БАН. От бюджетна субсидия се изплащат заплатите и осигурителните вноски на персонала по трудови правоотношения и свързаните с него социални разходи и обезщетения.

3. Разходи

Бюджетните приходи покриват разходите на ЦИНСО (заплати, задължителни осигурителни вноски и обезщетения по КТ).

Ефективността на дейността се определя от разходите. Като най-значими са следните видове разходи:

• заплати и осигуровки ,обезщетения	36 455 лв.
• разходи за външни услуги	980 лв.

ЦИНСО заема помещения в сградата на ЦУ-БАН- ул."15-ти Ноември" №1, по тази причина разходите за ремонт на помещенията се поемат от стопанина на сградата в случая ЦУ-БАН.

4. Приходи и разходи във валута

През изтеклата 2014 г. няма сключени договори, които биха донесли валутни постъпления

5. Анализ

Финансирането на дейността е от бюджетна субсидия.

Изводите на посочените до тук стойности са, че практически научно-изследователската дейност, издръжката на дейността за 2014 година се осъществява предимно от бюджетна субсидия, и заплащането на труда, общественото осигуряване и социалните разходи са за сметка на бюджетната субсидия.

7. Състояние и проблеми на ЦИНСО-БАН в издателската и информационната дейност

В съответствие със своята основна функция ЦИНСО поддържа и актуализира Базата данни за потенциала на БАН за научни изследвания и разработки в интерес на сигурността и отбраната.

ЦИНСО продължи развитието на институционалния уеб-сайт и на уеб-сайта на Офиса за трансфер на аеро-космически технологии в областта на защита здравето на гражданите при бедствия”, по ОП “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013.

В Центъра се поддържа библиотека с научна литература по проблемите на сигурността и отбраната.

8. Приложения